

PRZEDMOWA

Systematyczny postęp wiedzy medycznej i gwałtowny rozwój technologiczny, a także obowiązujące od XXI wieku nowe paradygmaty uprawiania medycyny opartej na zasadach *evidence base medicine* (EBM) i *good clinical practice* (GCP) oraz świadczenia bezpiecznych dla pacjenta usług medycznych z zakresu chirurgii i innych dyscyplin zabiegowych wymuszają konieczność ciągłej aktualizacji rekomendacji i zaleceń w tym zakresie. Jest to bardzo ważne zarówno w kontekście codziennej praktyki klinicznej lekarzy specjalistów, jak i podyplomowego szkolenia absolwentów kierunku lekarskiego czy rezydentów realizujących szkolenie specjalizacyjne w szeroko pojętej dziedzinie chirurgii.

Ogrom stale zmieniającej się wiedzy, pojawianie się coraz bardziej zaawansowanego technologicznie sprzętu i precyzyjnej aparatury medycznej, rozwój nowych technik zabiegowych, określanych wspólnym mianem minimalnie inwazyjnych technik chirurgicznych, postępująca cyfryzacja i informatyzacja medycyny, w tym również chirurgii, wdrażanie nowych zasad indywidualnego, spersonalizowanego, wielodyscyplinarnego doboru metod diagnostyki i terapii, a także wyodrębnianie się coraz węższych specjalizacji chirurgicznych powodują, że kompleksowe opanowanie wiedzy i nabycie umiejętności praktycznych z zakresu całej chirurgii staje się bardzo trudne lub wręcz niemożliwe.

Intencją Redaktorów i wszystkich Autorów niniejszego podręcznika jest przybliżenie w jak najbardziej kompletny i nowoczesny sposób najnowszej merytorycznej wiedzy na temat postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w chirurgii i innych dyscyplinach zabiegowych. W czterech tomach podręcznika, złożonego ze 120 rozdziałów podzielonych na sześć części, zawarta jest aktualna wiedza z zakresu chirurgii wzbogacona o doświadczenie Autorów, uznanych ekspertów reprezentujących praktycznie wszystkie dyscypliny zabiegowe. Jednocześnie dołożono wszelkich starań, aby podręcznik spełniał rolę edukacyjną i uwzględniał nowoczesne trendy w kształceniu chirurgów.

Po raz pierwszy w piśmiennictwie polskim zostały poruszone problemy przywództwa i nabywania tzw. umiejętności nietechnicznych, w tym umiejętności kierowania zespołami chirurgów, współpracy wielodyscyplinarnej i krytycznego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego opartego na zasadach EBM i GCP. Szczególny nacisk położono na przystępne przedstawienie roli nowych technik i technologii chirurgicznych, które determinują kierunki rozwoju współczesnej chirurgii. Poszczególne części podręcznika dotyczą podstaw chirurgii, wiedzy z zakresu chirurgii ogólnej, chirurgii stanów nagłych, podstaw chirurgii i skojarzonego leczenia nowotworów, transplantologii oraz zasad kompleksowego, wielospecjalistycznego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego. Najbardziej rozbudowana jest część poświęcona chirurgii poszczególnych narządów i układów, z uwzględnieniem zasad chirurgii wielonarządowej i chirurgii wisceralnej. Po raz pierwszy w polskim podręczniku chirurgii zostały przedstawione współczesne zasady efektywnego nauczania chirurgii oraz obiektywnego weryfikowania nabytych umiejętności praktycznych i tzw. umiejętności nietechnicznych zgodnie z obowiązującymi na świecie trendami edukacyjnymi w zakresie chirurgii i innych dyscyplin zabiegowych.

W zamierzeniach Redaktorów podręcznika ma on być kontynuacją tradycji wydawnictw polskich autorów i hołdem składanym tym wszystkim chirurgom, którzy na przestrzeni ostatnich dwóch wieków tworzyli tzw. polską szkołę chirurgiczną i dzięki którym polska chirurgia jest na arenie międzynarodowej postrzegana jako trwała i ważny element chirurgii światowej. Redaktorzy żywią głęboką nadzieję, że niniejszy podręcznik będzie ważnym źródłem wiedzy i praktycznych wskazówek przydatnych w codziennej klinicznej działalności chirurgów oraz przyczyni się do lepszego zrozumienia uwarunkowań i wszelkich zmian zachodzących we współczesnej chirurgii na świecie.

Szczególne wyrazy podziękowania Redaktorzy podręcznika składają swoim nauczycielom – Panu Profesorowi Pawłowi Misiunowi i Panu Profesorowi Michałowi

Drewsowi, którzy byli spadkobiercami tradycji historycznej, a jednocześnie, rozumiejąc zmieniające się kierunki rozwoju chirurgii na świecie, byli otwarci na wszelkie nowości i trendy, dzięki czemu możemy godnie kontynuować ich dzieło.

Redaktorzy dedykują swoje dzieło wielkiemu przyjacielowi młodych chirurgów – Panu Profesorowi Wojciechowi Noszczykowi, redaktorowi dwutomowego podręcznika „Chirurgia” wydanego przez Wydawnictwo Lekarskie PZWL w 2009 roku.

W uznaniu za ciężką, dobrze wykonaną pracę pragniemy podziękować wszystkim Autorom i Współautorom podręcznika oraz wszystkim pracownikom PZWL Wydawnictwa Lekarskiego, którzy przyczynili się do powstania niniejszego podręcznika.

Pragniemy również wyrazić głęboką wdzięczność naszym Najbliższym – żonie Annie, synom Janowi i Michałowi oraz żonie Agnieszce, córce Zuzannie, synom Michałowi i Brunowi za ich wyrozumiałość i cierpliwość, dzięki którym udało nam się z sukcesem doprowadzić do opracowania i przygotowania niniejszego podręcznika.

Redaktorzy naukow
prof. zw. dr hab. n. med. Grzegorz Wallner,
Uniwersytet Medyczny w Lublinie

prof. zw. dr hab. n. med. Tomasz Banasiewicz,
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego
w Poznaniu